

جاڭا دامۇ ئەستانىمەن دايەكتىلەندىرىپ، جو عارى ساپالى دامۇدى ملگەرەلەتىپ، ورتا بولىك
وڭىر لەردىڭ كوركەيۈنىڭ جاڭا چاعدىيىن قۇلشىنا اشۇ كەرەك

حالق تۇرمىسى سالاسى رەفورماسى جاڭالق
شۇدى يىگەرۇ، تىنانقاتىندىرىۋىدى يىگەرۇ كەركەك. چاڭجىياڭ -
جوڭجىياڭ - فۇجانىمەن دىرىگەلس بولۇدای وىرلەك باسمى.
دېققان تولق پايدالانىپ، "عېرى بەلدەۋ، عېرى جول" دى
بىرگە قۇرۇغا بىر قىتلېقىن تووعسىپ، چاڭجىياڭ ھكونومىي-
كالق بەلدەۋىن دامىتۇعا بەلسەنە ات سالسىپ، چاڭجىياڭ
تىراۋىمەن، گۋاڭدۇڭ - شىياڭىڭاڭ - اوھىن لۇكەن شىعا-
نات رايونىمەن ۋشتاسىپ، ھىكتى ايقارا امش ارقلى قا-
رىشتاپ داھۇدى جەبەۋ كەرەك.
شى جىنىيەڭ بىلاي دەپ بىسا دارپىتەدى: اوپىل -
شارۋاشلىقىن، اوپىل - قىستاقلىق وىزىماندانۇن دىلگەرد-
ەتلىپ، استق ئۇندرىسىنىڭ نەگىزىن بەكەمدەپ، ساپا
رقللى اوپىل شارۋاشلىقىن گۈلدەندىرۈڭ، جاسىلدىق ار-
غلى اوپىل شارۋاشلىقىن گۈلدەندىرۈڭ تاباندى بولىپ،
اوپىل شارۋاشلىقىنىڭ جالپىلىق وىنمىلىگى مەن باسەكە-
لىك قۆاتىن ۋىدىكىسىز جوعارىلاتۇ كەرەك. جاڭاشا قالا -
اوپىل قاتىناسىن قالىپتاشتىرىپ، قالا مەن اوپىل تووعسا
داھۇ ئۇزۇلىسى - مەھانىزى من جانە ساپىسات جۇيەسىن
ورناتىپ، كەمەلدەندىرىپ، قالا مەن اوپىلىڭ ساپىكەسە
داھۇنى، تووعسا داھۇنى جەبەۋ كەرەك.

شی جینیاگ بیلای ده باسا دارپته‌دی: حالتقی وزهک هنکهن دامو پیده‌یاسنا قاباندی بولپ، بوقارا هک کوکنگل ٻولپ و ترعان ماسله‌له‌ردهن باستاپ سکه که کرسپ، بار کوشتی سالوغا، شاماغا فارای سنته‌وگه تاباند. دی بولپ، حالتقا ٽیمددلک جاساؤ سایاساتتارن تیانا-ن. ناندیرپ، جالپیعا ٽیمیدی سیيات الاتن، نه گزدیک سیيات الاتن، هک توهمنگی شه‌کنک سیيات الاتن حالق نورهمسی قوربلسین ویداعدای سنته‌و که‌رهک. جو همسناندی قینعا سوقة‌نادردی دهر که‌زندنه جو همسنانو جه. نه‌کتہپ جانه شه‌بهر لککه باؤلپ، ولاردیک جو همسنانو جو بولن تابوننا، نورهمسین قاتاما‌سیز هتونه شنایی که‌پلديک هتو که‌رهک. قو عامدیق قایشلقتاردان ساقنانو جانه و نی شه‌شوش مهانیزمه قوربلسین کوشیدیپ، جان - جاقتی قو عامدیق جونگه سالو، ساقنانو - تز گنندھو جو یه‌سین که‌هدلدهذ. دیرپ، زاچوا قایشی قیلمستق اره‌که ته‌رگه راچ بویینشا سوچقی بدرپ جانه جازالاپ، قارا کوشیده‌ردی الاستاو، سورقیا کوشیده‌ردی جو یو ارناؤلی کوره‌سین شکه‌ريله‌ی جو گزرو که‌رهک.

شی جینپیلک بلای دهپ باسا دارپتەدی : جیڭاشى
قىزيل ئۇنىتى حستەمەگە تولى قىزيل جەر. بۇقارانىڭ وىد-
لغانىن وىلاپ، حالقەن تىنسىتاس، تاعدر لاس، جۇرەك-
دەس بولۇ — پارتىيانىڭ اوھلەگى ماقساتى ئارى پارتىيانىڭ
نۇلجماس بەكمى. جيڭگاڭشان رۇحى جانە سوۋەتتىك
رايون رۇحى جۇڭگۇ كومەئىستىك پارتىاسى مۇشەلدەر-
لىڭ اوھلەگى ماقساتى مەن بورشىن ارقالاپ، جۇڭگۇ
كومەئىستىك پارتىاسىنىڭ ئىلى توڭىرەتتىك رۇحىن
سوھىغان. ۋاقت كەگىستىگىنەن انتاپ وتىكىن، ماڭگى
زامانى وېپىتن وسى ئىلى توڭىرەتتىك رۇح ئىزىدى
ۋەلەگى ماقساتى ئۇمىتپاۋا، بورشىتى سەتە بەرىك ساۋا-
ئاۋا عا جىگەرلەندىرەتىن سارقلىماس رۇحانى قوزعاۋشى
كۆكۈش. قىزيل اكمىاتلىك وڭاي - وسپاق قولغا كەلمەگەذ-
دىگىن، جاڭا جۇڭگونلىك وڭاي - وسپاق قولغا كەلمەگەذ-
دىگىن، جۇڭگوشَا سوتىيالىز مىنلىك وڭاي - وسپاق قولغا
كەلمەگەندىگەن جەتكەن، پارتىيا مۇشەلەرن، كادىلار-
دى، اسرەسە، باشىشى كادىلاردى جالپى ئۇشىن پارتىيا
غۇرۇۋ، حالق ئۇشىن بىلىك جۇرگەزۋ ئۇشانىمن بەرىك
ورناتۇغا تاربىيەلەپ، بۇقارالق سۇيىسپەنىشلىكتى ارتىتە-
پ، بۇقارالق لۇشىانىدى امالىياتنا اىكىلەپ، ادا، پاك،
جاڭاپكەرشلىك ارقالايتىن ساياسىي قاسىيەتتى سوھىداپ، حا-
نىتىنىڭ كومەپس قىزەتكەرى بولۇپ، جاڭا داۋىرەدەگى
پارتىيانىڭ تارىخي بورشىن ورندىأۋ ئۇشىن قۇلشىنا
كۇرەس جاساۋ كەرەك. جيڭگاڭشان رۇحى مەن
سوۋەتتىك رايون رۇحىنا ويداعىدای مۇراگەرلىك ھتىپ
جانە ونى ساۋاللەندىرېپ، قالىڭ پارتىيا مۇشەلەرنىن،
كادىلاردى ”تۇرت تانىم“ دى كۇشەيتىپ، ”تۇرت سە-
نىم“ دى بەكەمەدەپ، ”كىنى قورعاۋ“ دى ورندىپ، سانادى-
لى تۇرەد كومەئىزيم ئىلى مۇراتىنىڭ جانە جۇڭگوشَا
سوتىيالىزم ورتاق مۇراتىنىڭ بەرىك سەۋوشلەرنەن جانە
دالدىقپەن امالىياتنا انقاۋ شىلارنىن بولۇغا تاربىيەلەۋ، جە-

دیگ شوھشیاڭ، لیۋ حى، حى ليفىڭ قاتارللار
فېزمەت تەكسەرۈدە بىرگە بولدى ئارى ورتا بولىك
وڭىزىلەر دىڭ كوركىيەن ملگەريلەتۇ قزەمەتى ئىڭىمە ما-
جىلىسىنە قاتىناستى، ورتالق پەن مەھمەكەت ورگاندارد-
لىڭ قاتىستى تازاۋلارنىدا جاۋاپتى جولداستار، ورتا بول-
سكتەنگى ٦ ولكەنلىڭ جاۋاپتى جولداستارى ئىڭىمە ماجمۇ-

نرمەتى اڭگىمە ئاجىلىسىن باسقارىپ اشتى. اڭگىمە حاجى-
ستە ساشى ولەللىك پارتىكۈمنىڭ شۆجىيلى حۇينىڭ، حىاڭشى
حۇيى ولەللىك پارتىكۈمنىڭ شۆجىيلى حىبىن، حىاڭشى
كەمەللىك پارتىكۈمنىڭ شۆجىيلى يۇچى، حىنان ولەللىك
پارتىكۈمنىڭ شۆجىيلى ۋالى گوشىڭ، حۇيى ولەللىك پارتى-
قەنەننىڭ شۆجىيلى جىالىچاۋىلماڭ، حۇنان ولەللىك پارتىكۈ-
مىنىڭ شۆجىيلى دۇجىجاوچى جانە مەممەتكەتنىڭ دامۇچى جانە رە-
زىمە كومىتەتنىڭ ھەڭگەر ئۆشىسى حى لېفلىڭ ئوز سوبىلە-
دى.

كۆپشىلىكتىڭ ئوزىن تىڭىداغاننان كەيىن شي حىنىپىڭ
مەڭىزدى ئوز سوبىلەدى. ول بىلاي دەپ باسا دارپىتە-
رى: ورتا بولىك وڭىرلەردىڭ كوركەيۈن بىلگەريلەتنى-
رىتىا ورتالق كويىتەتنىڭ شعاعارغان ماڭىزدى شەشمە.
ورتا بولىك وڭىرلەرنىڭ كوركەيىتەقزمەتن جاقسى سىتەۋ-
پىياي دوگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇر كۇرەس نىسا-
سىن جۇرەگە اسراۋ، ھلمىزدىك سوتىسالىستىك وسىزا-
نداندرە قوربىلىسىنىڭ جاڭا ساپاپىرىن باستاۋ جونىنهن
دەكشە ماڭىزدى ئامان الادى. كەزەكتە ورتا بولىك
مېرىلەردىڭ كوركەيىتەبىنى قارقىندى، ورتا بولىك
مېرىلەردىڭ دامۇچى بولۇپ وتر. ئېز حالقىرادا-
لابىن مقتاپ ارقاۋەتلىپ، اوقيمعا قارايى بىلگەريلەپ،
مەغىلىقى قىزىمەت سىتەپ، ورتا بولىك وڭىرلەردىڭ
رەككەيۈن بىلگەريلەتتىدى تايمى دا تىڭ ساتعا كوتەرە-
رىدەك.

شي حىنىپىڭ بىلاي دەپ اتايپ كورسەتتى: ھلىمىز
لى دە دامۇدىڭ ماڭىزدى سترانەگىالق ورایي مەزگىللىن-
ە ئۆر، الايدا، دۇپ كەلگەن حالقىراققى جاودايى كۇن
ايىن قىم - قۇمت، كۆرەلەپ بولۇپ وتر. ئېز حالقىرادا-
قىشلىقىن، كۆرەلەللىكىن سەرگەتكىپەن تانىپ، ئۇرۇلى
بىداعىدai سىتەۋەمiz كەرەك. دەك ماڭىزدىسى، تانى دا
مىزدىڭ ئوز ئىسمىزدى جاقسى سىتەپ، ئېر تۇناس
بۇسپارلاپ، زەرتتەپ، ورنالاسترىپ، رەفورمانىڭ،
مۇئىدەتكەن، ورنقىلىقىنىڭ ئۇرۇلى قىزىمەتتەرنى سايىكەستى
كەرەلەتپ، جاڭا كەزەكتى علمى - تەھىنيكا جانە كاسىپ
ئىگەرسىنە بىرىتلىقىپەن تووعسىپ، سېفەرانغان، توراپ-
ننان كەيىن، بىرىتىنەپ شعاعرۇمىزدا.

شي حىنىپىڭ ورتا بولىك وڭىرلەردى كوركەيىتە قىز-
تنىن جاقسى سىتەۋ جونىنە 8 پىكىرىدى ورتاعا قويدى.
مېرىشى، جاساۋ كاسېنىڭ جوعارى ساپاپىلى دامۇن مەل-
دەرەلەتپ، جاڭا كەزەكتى علمى - تەھىنيكا تابا-
دىنىڭ كادەگە جاراۋىدى جانە كاسىپ سالالاندرەۋەدى بىلگە-
سىقان، زەرەدەللىنگەن تەھىنيكانىڭ ٤ارقايسى سالالاردا
لەدانلىۋىن تەزەتتىپ، جاساۋ كاسېنىن دامىتۇدىك ساپا-
گەرسىن، ونمەدىلەك وزگەرسىن، قوزغاۋاشى كۇش
خىنلارادى جىددەل زەرتتەپ اشىپ، ئىتول جاسامپاز-
قىق تەھىنيكاناردا جاڭالق اشۇغا اشاغۇرلىم كوبىرەك بىتتە-
ندرەتپ، ئېلىم مەنسىك وۇقۇن قورغاۋادى كۇشەتتى-
ندرەتپ، جادىغان ئەلەنلىق اشىپ، علمى - تەھىنيكا تابا-
رىپ، حالقىراققى وزيق ورەگە تۇرالانىپ، ورنقىتى،
دەللىتپ، دەربەس ئېلىم مەنسىك وۇقۇندا يە وزەكتى
خىنلارادى جىددەل زەرتتەپ اشىپ، ئىتول جاسامپاز-
قىق تەھىنيكاناردا جاڭالق اشۇغا اشاغۇرلىم كوبىرەك بىتتە-
ندرەتپ، ئۇشىنى، تىجارات - ساۋاۋ ورتاسىن ساپالالاڏ-
دىل، اشق تىجارات - ساۋاۋا ورتاسىن قالپىتاسترىپ،
القىقىق كاسپورىندار مەن ورتا، شاعىن، وۇساق كاسپىو-
نىدار دەللىق قارچى قۇراؤى قىين بولۇش ماسەلەسىن باسە-
ڭەتتى كەرەك. ئۇرۇنىنى، جاڭادان گۆلەنگەن كاسپىتەر-
دى جاياعاسترۇ مەن كوشىرۇدى بەلسەنە وۇلاسترىپ،
سەس بولىك تەڭىز جاعالاۋەندىاعى جانە حالقىرادا عىقى-
سىتى وڭىرلەرەن ئۇشاتىۋدى كۇشەيتپ، وزيق جاساۋ
سىبىن دەمەيتىن ئېر تۆپ كاسپورىنداردى باۋاراۋ، قا-

لەدا كەرەك. بەسىنى، جوعارى ورەدە سىك اشۇدى
ئىگەيتىپ، ورایىدى يىگەرىپ، ئېر بەلەدە، ئېر جول
القارالق سەلەبەستىگەن بەلسەنە ات سالىسىپ، ساپاپىلى
ندرەس قوقاتىنىڭ جانە جابىدىتاردىڭ دۇنیيە ئۇزىنىڭ
كەن ساخناسىنا، حالقىراققى قۇشكەن بازارعا بەت ئۆن
كەن قورعاپ جانە فالپىنا كەلتىرىپ، قورشاغان ورتانى
نى قورعاپ جانە فالپىنا كەلتىرىپ، بايلىقتان
مەمدى، شوعرلى پايدالاڭىۋىدى بىلگەريلەتپ، جاسىل دا-
معان كورىكتى ورتا بولىك قۇرۇ كەرەك. جەتنىنى،
القىق تۇرمىسى سالالىنىدا عىقىتىنى دەنەتتەردى
يائىلدا ئەلەنلىق ئەلەنلىق ئەلەنلىق ئەلەنلىق ئەلەنلىق

اسپ، بولاشقا جول اشپ، تاعی دا ساپارعا شعوئیمیز
هەرەک ! - دەدەی .

یۇیدۇ اوادانىنىڭ ھەركىشە ئۆگىر ورنى ارتقىشلىقى
ھەن كىليمات ھەركىشلەنگى كوكونس كاسېنىن دامىتۇغا
يەلەسەدى. شي جىنىپىڭ زىشان فۇشى كوكونس كاسې
اقشاسىنا كەلپ، كوكونس جىلچىلاردىن كىرىپ، يۇيدۇ
داۋانىنىڭ كوكونس شارۋا اشلىقىنىڭ دامۇ جاۋادىين
عىسىتى. ھېڭىك سىتەپ جاتقان اوپىلداستار باس شۈچىگە:
ناسپ باقشاسىنىڭ "باستاماشى كاسپىورىن + سەلەبەستىك
نووپەراتىيۇ + شارۋا وتباسى جانە كەدەي وتباسى"
سندى دامۇ ئۆگىسى ارقىلى قىستاق تۇرۇنىدارنىنىڭ كە-
ھىلىكتەن ارىلىپ بايپۇن جەبەپ، وتباسلارىنىڭ جىلدىق
رتاشا كىرسىن 10 مىڭ يۈانغا تايقاتىندىعىن ايتتى.
يى جىنىپىڭ بۇغان القاۋ ئېلىدى. ول بىلاي دەپ باسا
ارپىتەدى: جۇڭگۇ كومەۋنىستىك پارتىاسىنىڭ اوھلەگى
ساقساتى حالقىنى باققىتا كەنەلتۈر، ولىتىشك گۈلەنۋۇن
وزدەۋ، پارتىيا ورتالقى كومىتەتنىڭ ويلاغانى اماالدىڭ
ارىنشا بۇقارانى جاقسى تۇرمىسقا كەنەلتۈر. كۇنجۇتنىڭ
ئۇلى بىرنەن - ئېرى بىيكتەپ اشلادى، مۇنان كەينى-
ى تۇرمىس ئىتپىتى دە تاماشا بولۇ تۇسەدى.

وسدان كەينىن شي جىنىپىڭ زىشان قالاشمى تانتوۋ
سىستائىنا كەلپ، قىستاق كەلەتن، قىستاق بەت - بەينە-
سەن كۆزدەن كەشردى. قىزىل ارىميا قۇرۇپانىنىڭ رېپايمى
رمىادان بوساعان اسکەر سۇن گۈانفا باس شۈچىدىك
لەلگەنن كورىپ، ئۇي شىندەگى ئۆلکەن - كىشىلەردى
رەتە كەلپ، سىستق نقلالىپەن باس شۈچىدى ئۆپىنە قو-
اققا شاقىردى. سۇن گۈانفا وتباسىمەن ئۆپىنە شى جىنىپىڭ اس
نۇيدى، جاتىن بولەمنى، ارتقى اۋلانى جانە تازالق بول-
سەن زەر سالا كورىپ، ونىڭ تۇرۇن ئۇيى مەن تازالە-
نىڭ جاقسارۋا جاۋادىينا القاۋ ايتتى. سونان كەينى
يى جىنىپىڭ سۇن گۈانفا وتباسىمەن جانە جەرگىلىكتى
الاشق، قىستاق كادر لارىمەن بىرگە قورالانا وترىپ اڭ-
مە دۇكەنن قۇرۇپ، ولاردىڭ كىرسىتەرنىڭ قاندای
كەندىگىن، ئۇلدارى مەن كەلەندرىنىڭ قايىدا جۇمۇسقا
رناالاسقاندىعىن، بالا لارنىڭ قايىدا وقىپ جاتقاندىعىن،
لارنىڭ ھەكتەپتەگى تاماق جاۋادىي قاندای ھەندىد-
سىن، وتباسىندا تاعى قاندای قىشىلىقتار مەن تالاپ -
مەلەكتەر بار ھەندىگىن نقلالىپەن سۇرادى. كۆپشىلىك
اس شۈچىگە بىلاي دەدى: جۇقى جىلداردا تۇتاس
سىستاق بويىنسا 109 كەدەي وتباسى كوكونس شارۋا اشلى-
سىن دامىتۇغا ات سالىستى، قىستاق تاعى جۇمۇستاثۇ بويىن-
ما كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحن قۇردى، اوپىلداستار
سېرتقا شەپ جۇمۇس سەتەۋەمەن بىرگە، ئۇي ماڭىيىندا جۇ-
مسقا ورنالا سپ، قارتار مەن بالا لارغا قارىيالاستى،
مەردى اينالىمعا سالۇ ارقىلى كىرسى كەرگىزۈمەن بىرگە،
نۇمۇس سىتەپ تە كىرسى تاپتى، كەدەي وتباسى كەدەيلەكتەن
ابىس ئېلىسىن الدى. 95 كەدەي وتباسى كەدەيلەكتەن
رېلىدى. شي جىنىپىڭ مۇنى ھستېپ تونەنۋە قواندى. ول
سلايى دەپ باسا دارپىتەدى: وسى رەت جىاڭشىكە
مۇۋەتتىك رايوندار داعى اوپىلداستارغا امانداشۇ ئۇشىن
لەلدىم، اوپىلداستار دىڭ تۇرمىسى جاقسارغان - جاقسارما-
نندىعىن، بايرىعى رايوندار دىڭ كەدەيلەك قالپاعنەن دەر
لەزىننەلەپ تە كەنەلتۈر، اىپەنلىك قاھال ئۇ شەشۈشى شايد-
لىدىم. كەدەيلەكتەن ارىلىتۇدان قاھال ئۇ شەشۈشى شايد-
سىتكەن شەشۈشى كەزەگىنە ئۆتى، جەر - جەر، تاراۋا لار
اعى دا كۇش شىعارىپ، "ھەنەن تارىقىرماۋ، ئۇشتى
اماتاماسز ھتۆ" دەگى كورنەكتى ماسەلەلەردى كۇش سالا
يدا عىدىي شەشىپ، بايرىعى رايون حالقىن باقتى تۇر-
سىقا كەنەلتۈر كەرەك. قالا - قالاشقانىڭ مەن اۋىل -
سىستاقتى گۆلەندەندرۇ ئېرىن - ئېرى جەبەيدى، ئېرى-
رىنە سۇيەنەدەن، اۋىل - قىستاقتى گۆلەندەندرۇ، سوتىسالىس-
ىك جاڭاشا اۋىل - قىستاقتى جاقسى قۇرۇ كەرەك. اۋىل -
سىستاقتار دىڭ قونس ورتاسىن رەتتەۋ - وڭاۋدۇ جانە
رۇحانى ورگەنەت قۇرۇلىسىن كۆشىتىپ، اۋىل - قىستاقتار
قىتىڭ رۇحانى بەت - بەينەسىن، قونس ورتاسىن، ھە-
ۋىچىلۇق ورتاسىن، قوغامدىق سالىتن شت جاڭا بەينەگە
نگىزىپ، اوپىلداستار دىڭ تۇرمىسىندا تاماندەراتىن اۋىل تۇرمە-
سىن و تەتكۈزۈنە مۇمكىنىدەك جاساۋ كەرەك.
سىستاقتان اتتائغان كەزدە اوپىلداستار قىستاقتىڭ
سەغا بەرسىنە جىنالىپ، باس شۈچىمەن جابال امانداستى،
بەيىر قىستاقتى تۇرۇنىدارى اسەرلەنگەنەرەنەن كۆزدەرەنە
خاس الدى. شي جىنىپىڭ كۆپشىلىكپەن نقلامىتى قول الـ-
سپ، اوپىلداستار دىڭ تۇرمىسىنڭ بارغان سايىن باقتىتى،
اماشا بولۇن تىلەدى.